

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.II.10.123/2018/7.

A tanács tagjai: Dr. Stark Marianna a tanács elnöke
Szolnokiné dr. Csernay Krisztina előadó bíró
Dr.Tálné dr. Molnár Erika bíró

A felperes:

A felperes képviselője: ügyintéző: Dr. Ilovics Tamás jogi és képviseleti ügyvivő

Az alperes:

Az alperes képviselője: kamarai jogtanácsos

A per tárgya: illetmény-különbözet megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizgálni kért jogerős határozat:

Fővárosi Törvényszék 6.Mf.680.077/2017/3.

Az elsőfokú bíróság határozata:

Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 11.M.2195/2016/4.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 6.Mf.680.077/2017/3. számú ítéletének felülvizsgálati kérelemmel nem támadott rendelkezését nem érinti, egyebekben hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy tizenöt nap alatt fizessen meg a felperesnek 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A 105.500 (százöttezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A tényállás

- [1] A felperes középfokú besorolású munkakörben állt az alperesnél közalkalmazotti jogviszonyban.
- [2] Az alperes 2013. augusztus 1. és 2015. december 31. között a felperes garantált illetményét 83.000 forintban, a garantált összegben felüli munkáltatói döntésen alapuló illetményrész összegét 71.000 forintban, ekként illetményét összesen 154.000 forintban állapította meg. Az alperes 2016. január 1-jétől a felperes garantált illetményét a garantált bérminimumra történő kiegészítéssel együtt 129.000 forintban állapította meg, a garantált összegben felüli munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt 26.900 forintra csökkentette és amellet 15.590 forint rendvédelmi ágazati pótlékot állapított meg, ekként a felperes illetménye 171.490 forint volt.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [3] A felperes a pontosított keresetében 2013. augusztus 1-től 2015. december 31-éig terjedő időszakra 1.054.700 forint illetmény-különbözet és ezen összeg 2014. október 15-től a kifizetésig számított

késedelmi kamata, valamint perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

- [4] Álláspontja szerint a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 2013. augusztus 1. napjától hatályos 66. § (9) bekezdése alapján garantált illetményként legalább a garantált bérminimumnak megfelelő összeg illette meg. A jogszabálysértő gyakorlatot az alperes 2016. január 1-jével szüntette meg, amikor rendelkezett a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészről a garantált bérminimumra történő kiegészítésről.
- [5] Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a felperes garantált illetményének összege 2015. december 31-ig technikailag nem megfelelően szerepelt az alperes határozataiban, azonban a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészrel együtt a felperes illetménye minden esetben meghaladta a garantált bérminimum összegét.

Az első- és másodfokú bíróság ítélete

- [6] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 11.M.2195/2016/4. számú ítéletével kötelezte az alperest 1.054.700 forint és ezen összegnek 2014. október 15-től a kifizetésig számított késedelmi kamata, továbbá 30.000 forint perköltség megfizetésére megállapítva, hogy az eljárási illetéket az állam viseli.
- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában a Kjt. 66. §-a, valamint a peresített időszakban a garantált bérminimum összegét meghatározó kormányrendeletek és az irányadó bírói gyakorlat alapján megállapította, hogy a felperes garantált illetményének 2013. augusztus 1-jétől el kellett érnie a garantált bérminimum összegét. Ezen időponttól a munkáltatónak a garantált illetmény összegét ki kellett volna egészítenie, ennek hiányában a felperes garantált illetményének összege 2013. augusztus 1-től december 31-ig havi 31.000 forinttal, 2014. évben havi 35.000 forinttal, 2015-ben pedig havi 39.000 forinttal tért el az irányadó kormányrendeletben meghatározott összegektől. Kiemelte, hogy miután az alperes 2013. augusztus 1-jétől 2015. december 31-éig a felperes illetményének megállapításáról határozattal nem döntött, ezért alaptalanul hivatkozott arra, hogy a felperes garantált illetményének a garantált bérminimumra történő kiegészítésére a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészről csoportosított át összeget.
- [8] A közigazgatási és munkaügyi bíróság megállapította, hogy az alperes 2016. január 1-jétől hozott határozatot a felperes illetményének megállapításáról, amelyben rendelkezett a bértábla szerinti illetmény garantált bérminimumra történő kiegészítéséről és a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész csökkentéséről.
- [9] Az alperes fellebbezése alapján eljáró Fővárosi Törvényszék a 6.Mf.680.077/2017/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét annak helyes indokai alapján helybenhagyta. A fellebbezésre tekintettel kiemelte a perbeli jogvita tárgyával összefüggésben kialakult következetes joggyakorlatot, amely egyértelműen rögzítette, hogy 2013. augusztus 1-jét követően a Kjt. 66. § (9) bekezdésének rendelkezése folytán a garantált illetménynek el kellett érnie legalább a kötelező legkisebb munkabér, illetve középfokú vagy magasabb iskolai végzettséget, illetve középfokú vagy magasabb szakképzettséget igénylő munkakör betöltése esetén a garantált bérminimum összegét, amely az adott esetben nem teljesült.
- [10] A törvényszék kiemelte, hogy 2015. július 1-jétől a felperes a bruttó illetménye 5 %-ában meghatározott rendvédelmi ágazati pótlékban is részesült, így a 2015. július 1-jétől december 31-éig terjedő hat hónapra további havi 1950 forinttal kevesebb illetményt kapott, mint ahogy arra a jogszabály alapján jogosult lett volna. Az elsőfokú bíróság az alperes marasztalása során ezt az összeget is figyelembe vette, azt azonban az indokolásában részletezett számításokban tévesen nem szerepeltette. Ebből következően a másodfokú bíróság az indokolást annyiban pontosította, hogy 2015. július 1-től december 31-ig a felperes illetménye a garantált illetményt és illetménypótlékot tekintve havi 40.950 forinttal volt kevesebb.
- [11] A törvényszék abban is egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával, hogy a munkáltatónak a saját döntésén alapuló illetményrész átcsoportosításáról határozatot kellett volna hoznia. Ahhoz, hogy a

közalkalmazott ellenőrizhesse a besorolását és a jogszabályban meghatározott garantált illetménye kiszámítását, szükség van a garantált illetmény és a munkáltatói többletilletmény külön történő feltüntetésére, amely következik a Kjt. 2. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó, a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 6. § (2) és (4) bekezdéséből, 46. § (1) bekezdés b) pontjából, a 46. § (4) bekezdéséből a 155. § (3) bekezdéséből is. Ameddig a munkáltató a megállapított többletilletménnyel kapcsolatban érdemben nem határoz és döntéséről a közalkalmazottat nem értesíti, az illetményrész változatlan marad és a közalkalmazottat a kormányrendeletnek megfelelő összegben a megállapított garantált illetményen felül illeti meg.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [12] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a felperes keresetének elutasítását, valamint perköltségben történő marasztalását kérte. Álláspontja szerint nem sértette meg az első- és másodfokú bíróság ítéletében megjelölt jogszabályhelyeket, mert a perbeli időszakban a felperes illetménye elérte a jogszabályokban meghatározott garantált bérminimum összegét. A felperest vagyoni hátrány nem érte, a felperes a keresetében csupán az egyes illetményelemek technikailag más megbontását kéri.
- [13] Az alperes élve a jogszabály adta lehetőségével, amelyet az állásfoglalásában a Kúria is megerősített, a garantált illetmény összegének felperesi kereset szerinti megemelése esetén arányosan csökkentette volna a munkáltatói döntésen alapuló illetmény elemet, amely a teljes illetmény változatlan összegét eredményezte volna. A fentiekből következően az eljáró bíróságok jogértelmezése jogszabálysértő, mivel a munkáltató eleget tett a kereseti kérelemben hivatkozott jogszabályi rendelkezéseknek.
- [14] A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását és az alperes felülvizsgálati eljárási költségben történő marasztalását kérte.
- [15] Az alperes az illetményt megállapító határozataiban mindvégig maga is garantált illetményt határozott meg, amely nem felelt meg jogszabályban előírt összegeknek. Nem felel meg a valóságnak, hogy a felperes csupán az egyes illetményelemek technikailag más megbontását kérte, mivel az elmaradt illetmény-különbözet megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [16] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [17] A Kúria számos döntésében kimondta, hogy a közalkalmazott garantált illetménye és a megállapított illetménye nem azonos fogalmak (Mfv.II.10.390/2016/5., Mfv.II.10.414/2016/6., Mfv.II.10.550/2016/4.), a Kjt. 66. § (1)-(5) bekezdésében, 79/E. §-ában, 85/A. § 1) pontjában meghatározott rendelkezések alapján, figyelemmel a 390/2012. (XII.20.) Kormányrendelet 2. § (2) bekezdésére, valamint a garantált bérminimumot évenként meghatározó kormányrendeletekre is.
- [18] A Kjt. 66. § (9) bekezdés b) pontjában előírtaknak megfelelően 2013. augusztus 1-től a felperes garantált illetményének kellett elérnie a garantált bérminimumnak megfelelő összeget, amely 2013-ban a 390/2012.(XII.20.) Kormányrendelet 2.§ (2) bekezdése alapján havi 114.000 forint, 2014. január 1-től a 483/2013. (XII.17.) Kormányrendelet 2. § (2) bekezdése szerint havi 118.000 forint, 2015. január 1-től pedig a 347/2014. (XII.29.) Kormányrendelet 2.§ (2) bekezdése alapján 122.000 forint volt .
- [19] Mindezekkel szemben tény, hogy az alperes 2013. augusztus 1-től 2015. december 31-ig terjedő perbeli időszakban a garantált illetmény változásáról, a garantált bérminimumnak megfelelő összegben történő megállapításáról, a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész összegének csökkentéséről, a garantált illetmény emelkedése miatt annak összegére történő átcsoportosításáról írásban nem intézkedett, a felperes garantált illetményét a teljes időszakban, vagyis 2013. augusztus 1-től 2015. december 31-ig 83.000 forintban állapította meg. Az alperes kizárólag a perben hivatkozott arra, hogy a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt a garantált illetmény

összegénél a perbeli időszakban figyelembe vette.

- [20] Az eljáró bíróságok helyesen vizsgálták azt is, hogy a munkáltató megalapozottan hivatkozhat-e arra, hogy a Kjt. 66. § (9) bekezdése szerint a garantált bérminimumnak megfelelő garantált illetményt a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész átcsoportosításával akkor is biztosította (megfizette), ha e körben semmilyen, a felperessel közölt munkáltatói intézkedést nem tett.
- [21] Az elsőfokú és a másodfokú bíróság ítéletének helyes jogi álláspontja szerint nincs lehetőség arra, hogy a munkáltató külön intézkedés nélkül utólag, a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész minden további nélkül úgy tekintse, hogy az a jogszabályváltozás miatt emelésre szoruló garantált illetmény fedezetül szolgált. Az illetmény fogalma nem szabályozza külön a garantált illetményt és a munkáltatói többletet, ezért azokat az illetmény fogalma együttesen tartalmazza, a további illetményelemek - illetménypótlékok, illetménykiegészítés, keresetkiegészítés, jutalom - mellett, amelyeket a Kjt. 85/A. § l) és m) pontjai meghatároznak.
- [22] A közalkalmazott garantált illetménye és illetménypótlékai jogszabályon alapuló - kötelező mértékű - juttatások, amelyek a jogszabály változásakor akkor is változnak a jogszabályoknak megfelelően (összegük növekedik), ha arról a munkáltató nem hoz semmilyen írásbeli intézkedést, illetve a változásról nem tájékoztatja a közalkalmazottat. Ezzel szemben a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész más jogi természetű, mivel egyrészt nem jár alanyi jogon a közalkalmazottnak - mert ez a juttatás munkáltatói döntésen, mérlegelésen alapul -, másrészt ezen juttatás jellegét a garantált illetmény jogszabályon alapuló emelkedésekor nem veszíti el, ezért munkáltatói kifejezett döntés, írásbeli intézkedés hiányában annak összege a legutolsó munkáltatói intézkedésben közölt mértékű marad az újabb intézkedésig.
- [23] A kifejtettekből az következik, hogy amennyiben a garantált illetmény mértéke jogszabályon alapulóan emelkedik és a felek között nem jött létre újabb megállapodás a kinevezés módosításával az illetmény emeléséről és a munkáltató sem hoz döntést - írásban nem intézkedik - a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészről, azaz annak összegét változatlanul tartja, a garantált illetmény jogszabályon alapuló emelése fedezetét a változatlan összegű illetmény nem biztosítja. Ilyen tényállás mellett nem hivatkozhat a munkáltató arra, hogy a garantált illetmény emelését biztosította, illetve megfizette a közalkalmazott részére.
- [24] A kinevezés szerinti illetményben a feleknek meg kell állapodniuk. A jogszabály kötelező rendelkezésén alapuló rész a garantált illetmény és a pótlékok, míg a garantált illetményt növelő részre, azaz a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészre nézve és annak módosítását illetően a munkáltatót írásbeli intézkedési kötelezettség terheli, intézkedését a közalkalmazottal jogszerűen közölnie kell.
- [25] A közalkalmazotti jogviszonyban is irányadó az Mt. 46. § (1) bekezdés b) pontja szerint a munkáltató legkésőbb a munkaviszony kezdetétől számított tizenöt napon belül írásban tájékoztatja a munkavállalót, az alaphéren túli munkabéréről és egyéb juttatásokról, az Mt. 46. § (4) bekezdése pedig arról rendelkezik, hogy az (1) bekezdésben meghatározottak változásáról a munkavállalót a változást követő tizenöt napon belül írásban kell tájékoztatni.
- [26] Az adott ügyben megállapított tényállás szerint az alperes 2013. augusztus 1-től 2015. december 31-e között ezt a kötelezettségét elmulasztotta, mivel úgy ítélte meg - tévesen -, hogy az illetményen belül a munkáltatói többletilletmény a garantált illetmény növekedését automatikusan fedezte.
- [27] Az irányadó bírói gyakorlat szerint (EBH2006.1544., EBH2016.M.25., Mfv.II.10.098/2016/5.) a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész - a garanciális feltételek mellett - „csökkenthető” vagy „átcsoportosítható”, azaz a munkáltató dönthet úgy is, hogy a garantált illetmény kötelező növelése mellett a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt változatlan összegben biztosítja, de dönthet úgy is, hogy ebből biztosítja a garantált illetmény növelését, azaz csökkenti a munkáltatói többletrészt. Az előbbi esetben értelemszerűen növelni kell az illetményt (közös megegyezéssel), az utóbbi esetben az illetmény nem változik.
- [28] Mivel a nem vitatott tényállás alapján az alperes a munkáltatói döntésen alapuló többletilletmény

csökkentéséről peridőszakban nem intézkedett azt eredményezi, hogy a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész összege a perbeli időszakban havi 71.000 forint volt és annak átcsoportosítása a garantált illetmény növelése összegére csupán az alperes perbeli hivatkozása volt. Közölt intézkedés hiányában az alperes nem tudta bizonyítani, hogy a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészre nézve bármilyen döntést hozott, a bizonyítás sikertelensége pedig a terhére esik.

- [29] Mindebből következően a felperest 2013. augusztus 1-től december 31-éig havi 31.000 forint (114.000 forint - 83.000 forint illetmény-különbözet, 2014. január 1-től december 31-éig havi 35.000 forint (118.000-83.000 forint), 2015. január 1-től december 31-ig pedig havi 39.000 forint (122.000 forint + 83.000 forint), mindösszesen 1.043.000 forint (155.000 + 420.000 forint + 468.000 forint) illetmény-különbözet illette meg.
- [30] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a rendvédelmi ágazati pótlék számítását nem támadta, ezért a Kúria a jogerős ítélet ezen rendelkezését nem érintette, egyebekben a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [31] A pervesztes alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a felperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.
- [32] A felülvizsgálati eljárás illetékét a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az alperes személyes költségmentességére tekintettel az állam viseli.
- [33] A felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 271. § 1) pontja zárja ki.
- [34] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2018. november 7.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. előadó bíró,
Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bírósági ügyintéző